

Konstitutionsutskottets betänkande 2019/20:KU23

Riksrevisionens rapport om valförfarandet

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna och avslår ett motionsyrkande om att utreda ett system med gemensamma valsedlar.

I betänkandet finns en reservation (SD).

Behandlade förslag

Skrivelse 2019/20:141 Riksrevisionens rapport om valförfarandet.

Ett yrkande i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Skrivelsens huvudsakliga innehåll.....	4
Utskottets överväganden.....	5
Valförfarandet	5
Reservation	13
Valförfarandet (SD).....	13
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	14
Skrivelsen.....	14
Följdmotionen	14
<i>Tabell</i>	
Mandatförändringar mellan valnattsresultatet och det sammantagna preliminära valresultatet	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Valförfarandet

Riksdagen avslår motion

2019/20:3580 av Matheus Enholm m.fl. (SD) och
lägger skrivelse 2019/20:141 till handlingarna.

Reservation (SD)

Stockholm den 4 juni 2020

På konstitutionsutskottets vägnar

Karin Enström

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Enström (M), Ida Karkiainen (S), Mia Sydow Mölleby (V), Fredrik Lindahl (SD), Helena Antoni (M), Lotta Finstorp (M), Hans Wallmark (M), Helena Gellerman (L), Mikael Larsson (C), Helene Hellmark Knutsson (S), Isak From (S), Joakim Sandell (S), Olle Thorell (S), Angelika Bengtsson (SD), Ebba Hermansson (SD), Janine Alm Ericson (MP) och Camilla Brodin (KD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens skrivelse 2019/20:141 Riksrevisionens rapport om valförfarandet. I skrivelsen redovisar regeringen sin bedömning av Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer i granskningsrapporten Valförfarandet – valhemlighet, träffsäkerhet och godtagbar tid (RiR 2019:35).

Vid utskottets sammanträde den 5 december 2019 presenterade riksrevisor Helena Lindberg med medarbetare granskningsrapporten.

Det har lämnats in en följdmotion med anledning av regeringens skrivelse.

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

Regeringen välkomnar Riksrevisionens granskning och instämmer delvis i rekommendationerna som syftar till att underlätta det lokala arbetet med att genomföra val. Regeringen anser dock inte att det finns tillräckliga skäl för att ta initiativ till en bredare översyn av valsedelssystemet. Däremot anser regeringen att det finns anledning att utreda behovet av mindre förändringar inom ramen för det nuvarande systemet och har därför beslutat att ge en parlamentariskt sammansatt kommitté i uppdrag att utreda delar av valsystemet. I och med skrivelsen anser regeringen att Riksrevisionens rapport är slutbehandlad.

Utskottets överväganden

Valförfarandet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om valsedlar och lägger skrivelsen till handlingarna.

Jämför reservationen (SD).

Riksrevisionens granskningsrapport

Bakgrund

I rapporten anför Riksrevisionen att ett väl avvägt och i praktiken välfungerande valsystem är av fundamental betydelse för att demokratin ska fungera tillfredsställande. Även om det svenska valsystemet står sig väl i internationella jämförelser är det enligt Riksrevisionen betydelsefullt att granskningar genomförs utifrån ett nationellt perspektiv med jämna mellanrum för att skapa insyn och göra det möjligt att kontinuerligt utveckla systemets funktionalitet.

Vidare anför Riksrevisionen att det har kommit fram indikationer på problem av olika slag. Bland annat har Sverige fått kritik av den internationella Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) för bristande skydd av valhemligheten i samband med att väljare plockar valsedlar inför röstning.

Den övergripande granskningsfrågan har varit om regeringens och de statliga valmyndigheternas arbete med att genomföra val är ändamålsenligt utformat. Granskningsfrågan har haft fokus på tre väsentliga aspekter av valförfarandet: skyddet av valhemligheten, träffsäkerheten i de preliminära valresultaten och tiden det tar att genomföra sammanräkningen.

Är valhemligheten ändamålsenligt skyddad?

Riksrevisionen har granskat om valhemligheten i vallokaler är ändamålsenligt skyddad mot bakgrund av den nya bestämmelsen som infördes 2019 om att platsen där valsedlarna läggs ut ska vara avskärmat. Den nya bestämmelsen tillämpades första gången vid valet till Europaparlamentet den 26 maj 2019.

I samband med valet till Europaparlamentet 2019 genomförde Riksrevisionen en väljarundersökning för att försöka få en uppfattning om hur väljarna upplevde skyddet av valhemligheten. Undersökningen omfattade sex vallokaler i Stockholm och Umeå.

I Umeå hade valnämnden valt en lösning för att skärma av valsedlarna som bestod av skärmar som bildar ett bås som väljaren går in i. I Stockholm hade

man valt en lösning med en wellpapplåda som var placerad på bord med insynsskydd från tre sidor.

Den lösning som hade valts i Umeå fungerade enligt väljarna bättre än den lösning som hade valts i Stockholm.

Granskningen visade också att kommunerna, som ansvarar för att säkerställa skyddet av valhemligheten i vallokalerna, upplevde en hel del svårigheter med anledning av den nya bestämmelsen om avskärmning av valsedlarna. Bland annat innebar avskärmningarna att röstning ofta förekom vid dessa i stället för bakom valskärmarna. Avskärmningen av valsedlarna försvårade också röstmottagarnas möjlighet att ha uppsyn över valedelsställen och förhindra sabotage av olika slag. Inför kommande val gör fyra av tio kommuner bedömningen att samma lösning för avskärmning av valsedlar kommer att fungera dåligt eller mycket dåligt. Lika många kommuner bedömer att avskärmningarna kommer att fungera bra eller mycket bra.

Resultaten från Riksrevisionens undersökning vid valet 2019 tyder på att det finns en överhängande risk för att köerna kan bli både långa och mer vanligt förekommande vid valen till riksdagen, kommunfullmäktige och landstingsfullmäktige (numera regionfullmäktige) om samma system används då som vid valet till Europaparlamentet.

Vidare anför Riksrevisionen att valdeltagandet hotas om tillgängligheten till vallokalerna försämras, exempelvis som en konsekvens av att kommuner behöver byta lokaler för att kunna genomföra bestämmelsen om avskärmning av platsen där valsedlarna läggs ut.

Riksrevisionen bedömer att kommunernas arbete med att se till att valhemligheten i vallokalerna skyddas skulle underlättas om samverkan mellan kommunerna utvecklades. Samtidigt ser Riksrevisionen att en annan lösning kan vara att Valmyndigheten ges möjlighet att föreskriva hur vallagens bestämmelser bör tolkas och genomföras. Det skulle i så fall innebära en förändrad ansvarsfördelning mellan Valmyndigheten, länsstyrelser och kommunala valnämnder. Riksrevisionen bedömer att en sådan förändring inte nödvändigtvis behöver påverka robustheten i valsystemet negativt så länge rösträkningen görs decentraliserat och i flera led av ömsesidigt oberoende myndigheter.

Sammantaget bedömer Riksrevisionen att valhemligheten i vallokalerna är väl skyddad i och med de nya avskärmningarna av valsedlar, men att de samtidigt orsakar en rad problem i vallokalerna med betydande risker för valdeltagandet framöver.

Riksrevisionen bedömer vidare att ett antal av de problem som iakttagits i granskningen sannolikt skulle kunna undvikas genom ett annat system för valsedlar. Med ett annat system för valsedlar skulle valedelsställen sannolikt inte behöva avskärmas. Problemen med köer, svårigheterna att hålla ordning bland valsedlar och förhindra sabotage av olika slag samt behov av större lokaler och fler röstmottagare har också mer eller mindre direkt koppling till det nuvarande valedelssystemet. Riksrevisionens bedömning är att ett sätt att

avhjälpa dessa problem skulle kunna vara att ersätta vårt nuvarande valsedelssystem med ett system som kräver färre valsedlar.

Är valresultaten träffsäkra i tillräcklig omfattning?

Riksrevisionen har granskat om de preliminära valresultaten ger en rimligt träffsäker bild av det som sedan blir det slutliga valresultatet.

I granskningsrapporten anför Riksrevisionen att det svenska valsystemet är decentraliserat, manuellt och transparent, vilket gör det svårt att manipulera. Röstmottagning och rösträkning sker lokalt över hela landet, alla valsedlar tas emot och räknas för hand av utbildad personal, och det finns kontrollstationer på flera nivåer för att kvalitetssäkra resultatet. Medan de enskilda väljarnas röstning är hemlig är hanteringen av avgivna röster och rösträkningen helt öppen för insyn. Rösterna räknas flera gånger av sinsemellan oberoende myndigheter, och korrigeringar kan göras fram till dess att resultatet fastställs och mandatet fördelas. Sammantaget gör det att det är svårt att otillbörligt påverka hur valet genomförs och resultatet.

Kraven på tillförlitlighet i valresultatet gäller i första hand det slutliga valresultatet, och då i betydelsen att sammanräkningen ska ha gjorts på ett så pass betryggande sätt att resultatet går att lita på. Lagstiftarens intention är dock att också valnattsresultatet bör vara så tillförlitligt som möjligt, i betydelsen att det bör ge en så träffsäker bild av som möjligt av resultatet jämfört med vad som sedan blir det slutliga resultatet.

Vidare anför i rapporten att det preliminära valresultat som presenteras under valnatten får stor uppmärksamhet i medier och behandlas ofta där som om det vore det slutliga resultatet. För Valmyndigheten är det en pedagogisk utmaning att resultatet som presenteras i olika medier under valnatten endast är preliminärt och inte innehåller alla röster. Enligt Valmyndigheten beror en stor andel av de klagomål, namninsamlingar och överklaganden som kommer in till myndigheten på att ögonblicksbilder av det preliminära valresultatet jämförs med det slutliga resultatet. Sammantaget menar Valmyndigheten att det medför att valsystemet riskerar att tappa i trovärdighet.

Riksrevisionen har undersökt hur väl valnattsresultatet står sig i förhållande till det sammantagna preliminära valresultatet respektive det slutliga valresultatet med hjälp av uppgifter om mandatfördelningar från valdatasystemet.

I nedanstående tabell redovisas de mandatförändringar som skett mellan valnattsresultatet och det sammantagna preliminära resultatet.

Mandatförändringar mellan valnattsresultatet och det sammantagna preliminära valresultatet

Mandatförändringar antal och andelar	2010		2014		2018	
	antal	andel	antal	andel	antal	andel
Val till riksdag	2	0,57 %	2	0,57 %	3	0,86 %
Val till kommunfullmäktige	46	0,36 %	42	0,32 %	62	0,49 %
Val till landstingsfullmäktige	2	0,16 %	2	0,12 %	3	0,18 %

Källa: Riksrevisionens bearbetning av Valmyndighetens underlag (RiR 2019:35).

I rapporten anförts att ett högt valdeltagande är viktigt och att det görs löpande insatser för att öka antalet röstande. Det innefattar bl.a. att underlätta för utlandsbosatta att rösta såväl som att ha generösa öppettider för förtidsröstning. Väljare röstar i första hand i sin vallokal under valdagen, och sådana röster räknas alltid i vallokalernas rösträkning. Övriga tillvägagångssätt för att rösta kan leda till att rösterna inte hinner föras till vallokalen i tid för att kunna räknas under valnatten och i stället sparas till den kommunala valnämndens rösträkning som äger rum under onsdagen efter valdagen. Riksdagens intention är att valnattsresultatet bör vara så träffsäkert som möjligt i förhållande till det slutliga valresultatet. Om en allt större andel av rösterna inte hinner föras till vallokalerna och räknas där under valnatten kommer valnattsresultatet att ge en mindre träffsäker preliminär bild av det slutliga valresultatet. Det finns således en målkonflikt mellan ett högt valdeltagande och en hög träffsäkerhet i valnattsresultatet.

Vidare anför Riksrevisionen att granskningen visat att det är möjligt att öka andelen röster som räknas under valnatten. Det har kommit fram att vissa kommuner väljer att hantera röster från utlandet under valnämndens onsdagsräkning i stället för i vallokalerna trots att dessa röster skulle kunna hanteras och räknas redan under valnatten. Riksrevisionens bedömning är att om den typen av förtidsröster blir fler och kommunerna väljer att vänta med att räkna dem till onsdagens eller torsdagens rösträkning kommer det preliminära valresultat som presenteras under valnatten att bli allt mindre träffsäkert i förhållande till det slutliga valresultatet.

Riksrevisionens samlade bedömning är att de preliminära valresultateten är tillräckligt träffsäkra i förhållande till det slutliga valresultatet. Om förtidsröstningen fortsätter att öka finns det dock ett behov av att se över vilka åtgärder som skulle kunna bibehålla eller öka träffsäkerheten i valresultaten.

Det påpekas också i rapporten att det sammantagna preliminära valresultatet skiljer sig från det slutliga valresultatet. Riksrevisionen har funnit att det bl.a. beror på vilka partier som särredovisas som s.k. rapportpartier i den preliminära rösträkningen. När röster räknas i den preliminära rösträkningen särredovisas inte samtliga partiets röster. De partier som särredovisas kallas rapportpartier, vilket innebär att rösterna redovisas per parti i de preliminära rösträkningarna. De partier som inte är rapportpartier redovisas i stället i kategorin övriga partier. Förfarandet innebär inte någon

inskränkning av möjligheten att rösta på ett parti, utan har bara betydelse för hur de preliminära valresultaten redovisas. Riksrevisionen anför att många av mandatförändringarna i valen till kommunfullmäktige, och för 2018 också i valen till landstingsfullmäktige, beror på att partier i den preliminära rösträkningen kategoriserats som övriga partier. I valet till riksdagen 2010, 2014 och 2018 var samtliga mandatförändringar som redovisas i tabellen ovan hänförliga till rapportpartier. Mandatförändringarna i valen till kommunfullmäktige förklaras främst av att länsstyrelserna gör mindre träffsäkra urval av rapportpartier. Riksrevisionens samlade bedömning av det sammantagna preliminära valresultatets träffsäkerhet i förhållande till det slutliga valresultatets träffsäkerhet är att träffsäkerheten kan bli bättre om urvalet av rapportpartier ses över.

Blir de slutliga valresultaten klara i godtagbar tid?

Riksrevisionen har granskat om det tar allt längre tid för länsstyrelserna att genomföra den slutliga rösträkningen.

I granskningsrapporten anförts att tiden det tar för länsstyrelserna att räkna röster i riksdagsvalet håller sig inom de ramar som riksdagen bedömt rimliga, dvs. i tid för att riksdagen ska kunna samlas senast 15 dagar efter valet. Granskningen visar dock att det tar allt längre tid för länsstyrelserna att genomföra arbetet med den slutliga rösträkningen och mandatfördelningen.

Riksrevisionens granskning visar att den huvudsakliga förklaringen till att det tar längre tid att slutföra och sammanställa det slutliga valresultatet beror på de s.k. stänklistora. Sådana listor upprättas när väljare använt valseدلar som tillhör en annan valkrets än den som de var tryckta för. Om en länsstyrelse gör bedömningen att valseدلar från andra valkretsar ska ses som nya namnvalseدلar upprättar den en stänklista över dessa. Stänklister används främst i riksdagsvalet, och enligt Valmyndigheten var registreringen och hanteringen av stänklister i valdatasystemet mycket tidskrävande vid 2018 års riksdagsval. I rapporten anförts att länsstyrelserna gemensamt beslutade i januari 2019 att framgent hantera en röst från en stänklista som en partiröst.

Riksrevisionens samlade bedömning är att om beslutet om stänklistora efterlevs i kommande val kommer hanteringen att bli enhetlig och mindre tidskrävande.

Skrivelsen

Regeringens bedömning av Riksrevisionens iakttagelser

Regeringen välkomnar Riksrevisionens granskning och instämmer i den övergripande bedömningen att de statliga myndigheternas arbete med att genomföra val i huvudsak är ändamålsenligt utformat. Regeringen noterar i detta sammanhang också att det är Valmyndighetens samlade bild från de allmänna valen 2018 och valet till Europaparlamentet 2019 att dessa har kunnat genomföras på ett korrekt, effektivt och rättssäkert sätt

(Valmyndighetens rapporter, Erfarenheter från valen 2018 s. 4, dnr Ju2019/00547/L6 och Erfarenheter från Europaparlamentsvalet 2019 s. 4, dnr Ju2019/03145/L6). Enligt regeringen får det betraktas som ett mycket gott betyg för valadministrationen, inte minst med tanke på vilket omfattande arbete som krävs av alla aktörer för att genomföra så omfattande val. Regeringen delar samtidigt Riksrevisionens uppfattning att det finns utrymme för förbättringar i arbetet.

När det gäller granskningen av valhemligheten instämmer regeringen i Riksrevisionens bedömning att reformen med avskärmningar av valedelsställen innebär att valhemligheten nu skyddas bättre än tidigare. Vidare anför regeringen att det, som Riksrevisionen påpekar, samtidigt finns anledning att vara uppmärksam på att genomströmningen av väljare med stor säkerhet kommer att bli betydligt större i de kommande allmänna valen och därmed ställa större krav på valadministrationen för att undvika köbildning som kan påverka väljarnas deltagande i valen. Regeringen anser därför att det finns anledning att understryka vikten av att valadministrationen på lokal nivå noga planerar för detta i kommande val.

Vidare anför regeringen att den inte delar Riksrevisionens uppfattning att det finns tillräckliga skäl för att ta initiativ till att göra en bred översyn av valedelssystemet för att bedöma hur ett alternativt valedelssystem skulle kunna utformas i framtiden. I skrivelsen anför regeringen också att det svenska valsystemet bygger på långvariga traditioner. Det är ett system som väljarna och de politiska partierna känner igen, vilket enligt regeringen är viktigt att värna. Det har anpassats bl.a. till de behov som finns för att tillgodose partiernas önskemål om att kunna göra det tydligt för väljare vilka kandidater som ställer upp i valet, för att ge utrymme att utforma olika listtyper för olika väljargrupper och för att kunna göra personvalet mera tillgängligt och jämlikt för alla kandidater och väljare. Formerna för hur valet med olika valedlar går till påverkar också bl.a. i vilken ordning ersättare utses efter en avgången ledamot, s.k. listtrohet.

Vidare anför regeringen att det finns en långvarig tradition av att inte göra några betydande förändringar av valsystemet utan en bred parlamentarisk förankring. Regeringen ifrågasätter inte att utformningen av regleringen om valedlar har en inverkan på förutsättningarna i arbetet med att säkerställa valhemligheten men är inte beredd att ta initiativ till en sådan betydande förändring av systemet.

När det gäller granskningen av de preliminära valresultatens träffsäkerhet instämmer regeringen i Riksrevisionens övergripande bedömning att de är rimligt träffsäkra i förhållande till det slutliga valresultatet. För väljarnas förtroende för valförandet och med beaktande av den betydelse som valresultatet har för det arbete som tar vid efter valet för att forma en regering eller politiska koalitioner i de beslutande församlingarna är det av stor vikt att det preliminära resultat som presenteras på valnatten inte förändras i alltför hög grad. Även om Riksrevisionens granskning visar att de preliminära valresultaten blivit något osäkrare, anser regeringen i likhet med

Riksrevisionen att utvecklingen inte är alarmerande i detta hänseende. Enligt regeringen är det i nuläget inte motiverat att höja ambitionsnivån i fråga om hur stor andel av förtidsrösterna som bör räknas i vallokalerna.

Regeringen instämmer slutligen i Riksrevisionens bedömning att de statliga myndigheternas arbete med att genomföra val innebär att de slutliga valresultaten blir klara i godtagbar tid.

Regeringens åtgärder med anledning av Riksrevisionens iakttagelser

Regeringen anför att valens demokratiska legitimitet i hög grad bygger på väljarnas och partiernas tillit till valsystemets förmåga att säkerställa korrekta valresultat. Regeringen bevakar kontinuerligt dessa frågor för att värna demokratins villkor. I det syftet har regeringen beslutat att ge en parlamentariskt sammansatt kommitté i uppdrag att göra en översyn av och överväga förändringar i delar av valsystemet (dir. 2020:30). Syftet är bl.a. att stärka valsystemets skydd mot manipulationer. I uppdraget till kommittén ingår att utvärdera reformen med avskärmningar av valedelsställ i syfte att säkerställa valadministrationens förmåga att motverka sabotage och manipulation av valedlar efter att kravet på avskärmningar har införts. Det är viktigt att röstmottagarna ges rimliga förutsättningar att upprätthålla ordningen bland valedlarna och hålla uppsikt över väljarnas sätt att agera i anslutning till valedelsstället. Kommittén ska därför analysera behovet av säkerhetsstärkande åtgärder för att ytterligare minska riskerna för manipulationer av val. Kommittén kan också se över bl.a. frågor om behovet av verkställighetsföreskrifter i syfte att öka enhetligheten i hanteringen av frågorna i landet som helhet. Regeringens uppdrag till kommittén ligger därmed i linje med Riksrevisionens rekommendationer om ökad samverkan i valadministrationen och om Valmyndighetens möjligheter att meddela föreskrifter som är bindande för den övriga valadministrationen.

Regeringen anser att granskningsrapporten genom skrivelsen är slutbehandlad.

Motionen

I kommittémotion 2019/20:3580 av Matheus Enholm m.fl. (SD) föreslås en utredning om ett system med gemensamma valedlar. Motionärerna hänvisar till vad Riksrevisionen anför om ett förändrat valedelssystem. Vidare anför motionärerna att Riksrevisionens observationer ligger i linje med de slutsatser som Valmyndigheten gjort i sina erfarenhetsrapporter från valen 2018 och Europaparlamentsvalet 2019 om att valedelssystemet behöver ses över med sikte på att färre valedlar ska behöva användas. Den parlamentariska kommitté som ska utreda valsystemet bör därför få i uppgift att utreda hur ett system med gemensamma valedlar kan införas och vara på plats till valen 2022.

Utskottets ställningstagande

För att demokratin ska fungera är ett väl avvägt och i praktiken väl fungerande vals system av fundamental betydelse. Som Riksrevisionen anför är det därför betydelsefullt att granskningar genomförs utifrån ett nationellt perspektiv med jämna mellanrum för att skapa insyn och möjliggöra en kontinuerlig utveckling av systemets funktionalitet. Riksrevisionens granskning har därför stort värde.

Granskningen visar bl.a. att valhemligheten i vallokalerna är väl skyddad i och med de nya avskärmningarna av valsedlar, men att de samtidigt orsakar en rad problem i vallokalerna med betydande risker för valdeltagandet framöver. Utskottet noterar att regeringen har tillsatt en parlamentariskt sammansatt kommitté som bl.a. ska utvärdera reformen med avskärmningar av valsedelsställ (dir. 2020:30).

I granskningsrapporten anför Riksrevisionen att många av de problem som iakttagits vid granskningen kan kopplas till det svenska systemet för valsedlar. I betänkande 2019/20:KU12 behandlar utskottet motionsyrkanden om valsedelssystemet och avstyrker dessa yrkanden. Med hänvisning till ställningstagandet i det betänkandet avstyrker utskottet yrkandet i följdmotionen.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna.

Reservation

Valförfarandet (SD)

av Fredrik Lindahl (SD), Angelika Bengtsson (SD) och Ebba Hermansson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2019/20:3580 av Matheus Enholm m.fl. (SD) och lägger skrivelse 2019/20:141 till handlingarna.

Ställningstagande

Riksrevisionen anför i granskningsrapporten att med ett annat system för valsedlar skulle avskärmning av valsedelsställ sannolikt inte behövas. Problemen med köer, svårigheter att hålla ordning bland valsedlar och sabotage av olika slag samt behov av större lokaler och fler röstmottagare har också enligt Riksrevisionen koppling av varierande grad till det nuvarande valsedelssystemet. Riksrevisionen bedömer att ett sätt att avhjälpa dessa problem skulle kunna vara att ersätta det nuvarande valsedelssystemet med ett system som kräver färre valsedlar. Riksrevisionens observationer ligger i linje med de slutsatser som Valmyndigheten gjort i sina erfarenhetsrapporter från valen 2018 och Europaparlamentsvalet 2019.

Mot denna bakgrund anser vi att regeringen bör ge den parlamentariskt sammansatta kommittén som regeringen har tillsatt i uppgift att utreda hur ett system med gemensamma valsedlar kan införas och vara på plats till valen 2022.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2019/20:141 Riksrevisionens rapport om valförfarandet.

Följdmotionen

2019/20:3580 av Matheus Enholm m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett system med gemensamma valsedlar och tillkännager detta för regeringen.